

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésid-
jak küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 ko
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

A Magyar Munkás Nyugdíja.

A csongrádi 358. számú fiókpénztár megalakulása alkalmából.

Köztudomású dolog, hogy napjainkban a munkásoknak és iparosoknak, ha kezükből kihull a kenyérkereső szerszám és tovább dolgozni már nem bírnak: nincs megélhetésük. Kevesen vannak, kik több vagy kevesebb szerencsével vagyont gyűjtve, abból önmaguk és családtagjaik részére tűrhető megélhetést tudnak biztosítani. Legnagyobb részük azonban a tehetetlenség korszakában nyomorba esik, s a hajdan munkakedvelő erős kar koldusbotra támaszkodva tengeti tengernyi nélkülözésekből és szenvedésekből álló öreg napjait. Ha árvák és özvegyek maradtak a munkás élete után, azok is inségbe jutnak és szaporítják az állam és társadalom kegyelemkenyerén élők számát.

Ezen tarthatatlan állapoton igyekszik segíteni 1893 óta fennálló „Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegylete“, melynek szervezete még a legszegényebb munkásnak is alkalmat nyújt arra, hogy csekély áldozattal önmagáról és családja jövőjéről bölcs előrelátással gondoskodjék.

A „Rokkant- és Nyugdíjegyletnek tagja lehet Magyarországon mindenki, legyen az akár földmunkás, akár iparos vagy kereskedő, tisztviselő, házi teendőket foglalkozó férjes nő, bármely rendes foglalkozással bíró férfi és nő, iparostanuló és kereskedőinas (14 éves életkor betöltése után) korlátoltság nélkül, orvosi vizsgálat mellőzése nélkül. Gyermekek, iskolai tanulók, csupán házi teendőket végző hajadon leányok, magánzók, nyugdíjat élvező és csakis abból élő foglalkozás nélküli egyének az egylet tagjai nem lehetnek.

A tagok három osztályba soroztatnak és eszerint 20, 24, illetőleg 30 fillér heti illetéket fizetnek. A tagsági díjak pontos fizetése fejében a tagok azon kedvezményben részesülnek, hogy ha már 10 évi tagsági idő betöltése után a saját keresetforrásul szolgáló foglalkozásukban valamely baleset, testi vagy szellemi elgyöngülés, aggkori gyöngeség, vagy gyógyíthatatlan betegség miatt munkaképtelenekké, rokkantakká lesznek: az egylettől életfogytiglan megfelelő heti rokkantsegélyt kapnak. Annál kedvezőbb a tagokra, minél

tovább fizethetik az illetéket, mert a tagsági idő arányában a segély is évről-évre emelkedik. A Nyugdíj 40 évi tagság után jár, tekintet nélkül a tagok munkaképességére. Ha egy segélyre jogosult tag elhalálozása után árvák maradnak hátra, ezek neveltetésére az özvegy az elhalt tagot megillető segély $\frac{1}{6}$ -át kapja minden árva után, míg a hátramaradt árvák a 14-ik évet betöltik. Ha pedig árvák nem maradnak hátra, akkor a segélyre jogosult (10 éves) tag özvegye az elhalt tag által befizetett összeg 30%-át kapja végkielégítésül. Az egylet 10 évi tagság előtt csakis akkor nyújt segélyt, ha a rokkantá lett tag legalább 5 éven át tagsági kötelezettségének pontosan eleget tett; mely esetben az illető rendes tag kamat nélkül számított összes befizetéseinek 50%-át fölül nem haladható segélyösszeg kiutalásával végkielégítésben részesül.

Mindenki csak egy tagsági könyvvel bírhat és csak a jelentkezés napjától vétetik föl a tagok sorába. Az elmúlt éveket utánfizetni nem lehet. Illetékek több évre előre is fizethetők, de ez a körülmény az alapszabályszerű várakozási idő letelte előtt nem ad jogot segélyek igénybevételére. A tagsági jog másra át nem ruházható. Az egylet csupán a rokkantak, árvák és özvegyek segítségével foglalkozik; betegségélyt, temetkezési segélyt vagy kölcsönöket nem ad.

A Rokkant- és Nyugdíjegylet 1903. március havában kezdte a tényleges segélyezést s 1910. évi szeptember hó végéig 892 rokkant tagnak 82,414 heti segélyre 907,402 kor. 80 fillt, 260 árvának 22,700 heti neveltetési jázulékra 43,190 kor. 72 fillért, özvegyi végkielégítésekre 4,000. kor. 42 fillért, 23 rendes tagnak végkielégítésére 990 kor 49 fillért, különféle alapokból özvegyek, árvák, betegek segélyezésére 3,328 kor. 18 fillért, fiókpénztárak és befizetőhelyek külön alapjaiból kifizetett segélyekre 10. 352 kor. 02 fillért, összesen tehát 969,334 kor. 53 fillért fizetett. A rokkantak életkora 26 és 83 év között váltakozik, mely intőpéldául szolgálhat ugy a korosabb, mint különösen a fiatal munkásoknak a belépésre.

Az egylet vagyona f. évi szeptember hó 30-án 6.101.325 kor. 52 fillér. Ezen összegből 1.011.669 kor. 52 fillér készpénz öt jóhirű fővárosi pénztárnél, 4.501.388 kor. pedig 4%-os állami és fővárosi értékpapirokban a legmesszebbmenő óvintézkedések alapján van elhelyezve. Az egylet pénzkezelése hatósági ellenőrzés alatt áll.

A fizető tagok száma 120.000, kik a bpesti központ, 360 fiókpénztár és 101 tagcsoport között vannak megosztva. A f. év első tíz hónapjában 30.800 új tag lépett az egyesületbe; ezekből a csongrádi fiókpénztár szervezési idejére f. évi július 12-től okt. 12-ig 7.400 tag, magára a csongrádi fiókpénztárra kerekén 60 új tag esik.

A folyó évben a kedvezményes beiratási díj: 1 kor. 50 fillér, tehát az alapszabályszerű 3 koronának felelőre. Az első alkalommal a beiratási díjon kívül 4 heti illeték is fizetendő. Ha a tagok száma 15-re szaporodik, akkor azok tagcsoportot alkotnak. 50 tagból a központ saját küldöttjével fiókpénztárat alakít. Az alakuló gyűlésen a tagok a maguk kebeléből választanak elnököt, alelnököt, jegyzőt, pénztárnokot, ellenőrköt és 12 választmányi tagot, a kiknek a központ kiküldöttje behatóan megmagyarázza a fiók vezetésével járó teendőket.

A rokkantsegélyezések és nyugdíjazások megvilágítására szolgáljanak a következő példák. Ha valaki 50 éves korában az egylet rendes tagjai sorába lép, akkor 20 filléres heti illetékek befizetése és 10 évi tagság után (tehát 60 éves korban) rokkantság esetére 436 kor. 80 fillért kap; 30 filléres heti illetékek befizetése után pedig ugyanazon feltételek mellett, — amikor is 10 év alatt mindössze 156 koronát fizetett az illető tag, — életfogytiglan évi 618 kor. 80 fillér rokkantsegély élvezetéhez jut. — Ha egy iparostanuló 14 éves korában lép az egyesület kötelékébe, akkor 40 évi tagság után, 54 éves korban, tekintet nélkül munkaképességére: 884 korona évi nyugdíjat élvez. A rokkantsegélyek mindig a központ választmánya által kirendelt két orvos vizsgálata

és egybehangzó véleménye alapján lesznek kiutalva.

Bizalomkeltő az egyletre nézve, hogy az 1907. évi munkásjóléti kiállításon az állami aranyéremmel lett kitüntetve, hogy az állam évi 5000 korona támogatásban részesíti, hogy 12 vármegye, 14 város és nagyközség, a kereskedelmi- és iparkamarák, a társadalmi muzeum, főpapok és magnások, országgyűlési képviselők és gyárosok pénzintézetek és részvénytársaságok, a járási főszolgabírák, a hazai sajtó és számos emberbarát egyszer s mindenkorra 400—200 illetőleg 20 korona tagsági díjjal támogatást nyújtanak, növelvén azzal az egylet messze kiható erkölcsi tőkéjét is.

Ime egy csodafa, mely a szerény mustármagból fejlődött. 17 évvel ezelőtt még csak erőtlen palánta a „Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyelete, ma pedig hatalmas cédrusfa, melyet a magyart szerető Uristen különös jó kedvében ültetett a magyar munkástársadalom termékeny talajába.

S hogy mindez most lapunk hátsólapjaira került, ez azért van, mert az egylet terebélyes fája egy újabb erőteljes ággal a csongrádi 358. számú fiókpénztárral gazdagodott, s hogy kihajtott ezen munkásjóléti intézmény, az a Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület szervező munkáinak érdeme. Ennek helyiségében fogja ma Pethő Sándor központi főtitkár a fiókpénztárat megalakítani.

Ne legyen községünknek egyetlen munkása sem, ki élete fontartásáért a keserű kegyelemkenyérre szoruljon. Jövőjének védel-

mére bölcs előrelátással használja fel az egyesülésben rejlő erőt, mert örökké igaz marad az a mondás: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!”

Robacsinszky József

csoportvezető.

A tanárok sérelme.

A Nemzeti Múzeum nagytermében a m. hétfőn tartották meg kongresszusukat a középiskolai tanárok társulva a felsőbb leányiskola tanárok kiküldötteivel. A kongresszuson szokatlan nagy számmal jelentek meg, úgy annyira, hogy a nagy terem zsúfolásig megtelt. Ennek a nagy érdeklődésnek pedig tudvalevő dolog az volt az oka, hogy a mostani közoktatási kormány, a középiskolai tanárok nyugdíj-jogosultságát 30 évről 35 évre akarja felemelni és a kötelező tanórák számát heti 18 órától 20-ra. Érthető tehát, hogy az állami és felekezeti középiskolák tanári kara ez ellen a tervet ellen a legmészszebbmenő agitációt fejt ki és a nyugdíj-jogosultsági idő és a heti tanórák számának szaporítását magukra nézve sérelmesnek találják.

Mi: akik leginkább hivatottak vagyunk a tanári karok sérelme fölött kritikát gyakorolni értjük és érezzük a középiskolai tanárok felháborodását, szemben az ország laikus közönségének véleményével, kik az igazat megvalva a tanárok mozgalmával nem igen rokonszenveznek akkor: midőn az állami bírósági és egyéb tisztviselők, de a hasonló minőségben működő népi iskolai tanítók, felsőnép és polgári iskolai tanárok csak 40 évi keserves szolgálat és heti 22—30 órai tanítási kötelezettség után sem érik el azt a magas nyugdíjat, melyet a középiskolai tanárok heti 18 órai tanítással 30 év után elérnek.

Hát mi, mint kijelentettük, egészen más szemmel nézzük a tanári kar mozgalmát: mert hiszen mi is tanítással még pedig szaktanítással foglalkozunk és éppen mi tudjuk azt, hogy mi az naponként 3—4 órát is tanítani akkor: midőn egyuttal a fegyelemre is kiváló gondot kell fordítani? Mi az, kölönösen éretlen és

makoncátlankodásra hajló gyermekcsereg között? Hiszen nem lenne csoda ha a tanítással foglalkozó egyének közül egyetlen sem akadna olyan, aki 30 év után ép idegekkel mehetne nyugdíjba.

De hát mit mondjanak akkor a néptanítók, akik közül nem egy van, aki egy osztályban 150—160 aprósággal vergődik heti 22—26 sőt 30 órán keresztül 40 évig kinlódva. Vajjon nem érdemlenék-e ezek meg, hogy nem negyven: hanem 25 év múlva miniszteri nyugdíjat élvezzenek?

De hát itt vannak a polgári iskolai tanárok, hát azok erősebb anyagból, vannak gyurva, erősebb idegzetel bírnak, mint a középiskolai tanárok? Hiszen hasonló munkát végeznek! A polgári iskolai tanárok is szaktanításra vannak képesítve és még is heti 22—26 órát tanítanak és csak 40 év után érik el végleges nyugdíj jogosultságukat és akkor is, jó ha felényi összeggel lépnek nyugdíjba, mint a középiskolai tanárok 30 évi szolgálat után.

Ezeket nem azért írjuk, mintha mi irigyelnénk a középiskolai tanárok helyzetét, sem nem azért, mintha nem értenénk egyet méltó felháborodásukkal: hanem azért, hogy éppen ők, a középiskolai tanárok, soha a mozgalmunkat nem támogatták, működésünket leicsinyelték és ez volt az oka annak, hogy nekünk mindenféle sérelmet, leicsinyelést, mellőztetést tűrnünk kellett.

Ha valamikor csak egy szavuk lett volna mellettünk, ha valamikor igazi kollegialitással, rokonszenvvel fordultak volna felénk és ha valamikor egyesülésre, együttműködésre szollítottak volna fel bennünket, ma együtt küzdenénk egymás igazá mellett és egyesülve bizonyára eredményre vezetne a méltó küzdelem. De így széttagolva nincs, de nem is lehet remény a jobblétre, a győzelemre.

Hidegek vagyunk egymással szemben!

UJDONSÁGOK.

— **Helyreigazítás.** Lapunk m. vasárnap megjelent számának „Ujdonságok” rovatában „Haladás jele” címe alatt azt irtuk, hogy a Magyarországi Tanítók Szadadegyesületébe beléptek volna a r. kath. hitoktató és az izraelita hitoktató is. Mint későbbben értesültünk, a két hitok-

TARCA.

Tévedés.

(Folytatás és vége.)

Az a csira, amelyet az ön szavai a a lelkembe vetettek, hamarosan fölburjánhott. Többé nem volt nyugodalmam egyetlen pillanatig sem. A vészes kórságtól való rettegést pedig iszonyattal fokozta a tudat, hogy a gyermekeimbe is beleoltottam a vést. Elpusztulnak ők is föl tartóztatlanul: mindennek pedig én vagyok az oka...

Eljött az este.

A mi hálószobánk — tudniillik a feleségemé és az enyém — a gyermeke, ké mellett volt, Nyitott ajtónál egész éjjelen át hallhattuk az álmukat... Nos, ezen az éjszakán én nem tudtam lehunyni a szemem. Lázasan vergődve ágyamban, belebámultam az éjszaka átláthatatlan feketeségébe, amely telistele rajzoló-dott rémképekkel. Láttam a családunk tragédiáját, élénk színekkel vonultak fel a szemem előtt a részletek... O, kimondhatatlan szenvedés volt az!

Egyszerre — talán éjféli lehetett — a gyermekszobából heves köhécselest hallottam. Száraz, átható hang volt ez...

A döbbenet megmerevítette minden tagomat ennek a köhécselésnek a hallatára. A következő percben pedig ismétlődött a köhögés.

A feleségem mélyen alvó; ő mit sem hallott. Én azonban óvatosan fölkeltem és átmentem a szomszéd szobába. Nem sokáig kellett ott állanom: a köhögés ismét felhangzott, még pedig két ágyacs-kából. Tehát két gyermekem egyszerre köhögött... Megtapogattam mind a hármát. Kettejük feje csakugyan forró és verejtékes volt.

Uram... Nem részletezhetem önnek azt, amit én abban az órában éreztem. A téboly megbomlasztotta a józan ítéletemet. Nem tudom, meddig álltam ott a gyermekek ágya mellett, de soká tarthatott. És ez idő alatt végiggondoltam a tragédiának egész lefolyását. Elképzeltem azt, hogy szenvednek el majdan szegény feleségemmel együtt az ártatlan kicsikék. Nagy lesz a szenvedésük és nem lesz a tudománynak ereje, hogy megmentse őket.

Es akkor eszembe jutott, hogy adott alkalommal az ember kötelességévé válik megőryidíteni a gyógyíthatatlanul elkarhózt szenvedéseit.

Orvos ur, nemde retteg ön erre a feltevésre? Nem gyötröm soká a bizonytalansággal, hanem bevallom: — igen, én megöltem őket. Méreggel, fájdalom nélkül öltem meg valamennyiüket: a feleségemet és a gyermekeimet. Ah, hiszen sokszor fordulnak elő az éleiben ily tragédiák. Talán azért nem emlékszik ön, hogy a hírlapokban annak idején olvasta az esetet. Azt természetesen senki sem hihette, hogy én voltam a szeretteim el-

emésztője. Sajnos véletlennek minősítette a vizsgálat és a bölcs orvosok még meg is állapították, hogy a családom valami romlott ételnek lett az áldozata...

De folytassuk, uram. Még nem értünk a végére.

Az elárvult házam nagy fájdalmat keltett bennem, de a megbánás nem kinozott. Valami erős meggyőződés nyugtatott meg azzal, hogy helyesen cselekedtem és immár csak a magam végét várom.

Ámde — különös — én mit sem éreztem a kórság rombolásából. Sőt ellenkezőleg, napról-napra jobban gyarapodtam, az arcom színe is visszatért, az álmom is nyugodtabbá lett. Hogyan — gondoltam — talán valóban nem volnék beteg? Talán tévedett az orvos?

Ez a gondolat iszonyatot ébresztett bennem. A gondolat ma támadt és most itt vagyok... Ön pedig tudomra adja, hogy nyoma sincsen bennem a kórságnak.

Uram, nem fejtegetem ön előtt, hogy a tévedése mily következményeket vont és milyen súlyos bűn terheli önt. De az igazság bűnhődést követel...

*

A következő pillanatban két fegyverdőrej hangzott el az orvos szobájában. Az első golyó az orvost terítette le, a második a merénylőt.

Mi a segítség érkezett, már egyikük sem élt.

Maurice Level

tató nem lépett be, sőt tisztelendő Deák Péter r. kath. hitoktató kijelentette, hogy a nevezett egyesületet sem belépésével, sem anyagilag nem támogatja. A belépést a szaktanárok szavazattöbbséggel határozták el.

— **Alakuló közgyűlés.** A „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj-egylete” csongrádi tagcsoportja, miután a tagok száma 60-ra emelkedett, ma d. u. 2 órakor a Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület Szentesi körút 11 sz. alatti helyiségében közgyűlést tart és fiók-pénztárrá alakul. A bpesti központ képviseletében az alakulás megejtésére Pető Sándor főtitkár érkezik. Részt vesznek az alakuláson a szentesi 208 számú fiók-pénztár elnöke és néhány tagja. Az érkező vendégeket tagcsoportunk vezetői fogadják. A fiók-pénztár megalakulásának eredményét jövő számunkban közöljük.

— **Márton napja.** Az idei Márton nap váratlanul igen zord idővel köszöntött be. Reggelre többé-kevésbé szürke lett minden háztető. A hó esővel vegyesen hullott alá hogy a közelgő téliidőre emlékeztesse az embereket, különösen arra az ismert kérdésre és feleletre hogy: „Hol a boldogság mostanában? A barátságos, meleg szobában!” Bizony ennek fele se tréfa.

— **Színészek.** A múlt heti számunkban hirt adtunk arról, hogy *Könyves Jenő* műtársulatával községünkbe érkezik. Már-már azt hittük, hogy eme hírünkkel nem vallunk becsületet, mert a társulat titkára, itthagyt minket a hét egyik napján. Feltevésünkben csalatkoztunk, a társulat f. hó 10-én hozzánk érkezett és már 11-én meg is kezdte előadásait. Ismét járhatunk tehát színházba, hogy élvezhessük az este unalmasságát. — Úgy az előadásokról, mint a színészekről jövő számunkban fogunk írni bővebben.

— **Költőzködő kör.** A függelenségi és 48 as kör átköltőzködik a Goldberger-féle vendéglőből a Hunyadi vendéglőbe.

— **Fillérestély.** A „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület” ma este 8 órai kezdettel a „Polgári Körben” Rácz Pista cigányzenekara közreműködése mellett jótékony célú fillérestélyt rendez. Belépti-díj 50 fillér.

— **Kereskedők panasza.** Fel-felhangzik a panasz a helybeli kereskedők ajakáról, hogy a betivásárokon mostanában rendszerint megfordulnak olyan *vándor-kereskedők*, akiknek van ugyan iparengedélyük, de még nincsen joguk ahhoz, hogy más városok kereskedőinek forgalmát az által csökkenthessék, vagy legalább is megnyirbálhassák. — A panasz teljesen jogos, amelynek orvoslása érdekében meg is tették már a kellő lépéseket. — Ilyen abszurd állapot is csak nálunk Csongrádon fordulhat elő, ahol mindenféle rendtelenség szabadon űtheti fel sátorát. Más városban minden figyelmeztetés nélkül is elejét veszik az ilyen szabálytalanságnak. Várják a mi kereskedőink is a sérelem orvoslását, ami azt hiszem nem fog elmaradni.

— **Lopás.** Magony István nagyréti lakostól az elmúlt héten 1 drb hizott libát és nagyobb mennyiségű tojót ismeretlen tettes ellopott. A szentesi csendőrség keresi a tolvajt.

— **Korcsmák alkonya.** A Kunszentmártonban megjelenő „Közérdek”-ből olvassuk, hogy az egész Jásznagykunszolonok vármegye területén levő korcsmák és vendéglőkre nézve olyan határozat hozott, mely szerint azok *ünnepe és vásárnap* egész napon át zárva tartassanak. Ezt a szokatlan rendszert életbeléptető intézkedést azzal indokolják, hogy a legtöbb bűneset, kicsapongás, dorbézolás, könnyelműség, mind-mind ünnepnapokon megy végbe, mert a szegény munkás és iparos nép egész heti keresményeik nagyrészt a korcsmában hagyja és elvonja a családjától sokszor még a betevő falatot is. Hogy mennyire fog ez az intézkedés bevállni, azt majd a jövő mutatja meg. Mindenesetre várakozással tekintünk a fejlemények elé és kíváncsisággal várjuk a szomszéd vármegye határozatának szokatlan hatását.

— **A dohány és szivarárak emelése.** Már hetekkel ezelőtt elsőnek közöltük a hírt, hogy a kormány a dohány- és szivar árak emelését elhatározta. Most Bécsből jelentik, hogy az osztrák kormány is hozzájárult a tervhez s az áremelés a jövő év július havában lép érvénybe. A közönséges dohány árát nem emelik ugyan de a 30 grammos csomagokba csak 25 grammot tesznek. Az olcsó szivarfajták, ugyszintén a cigaretták 1 fillérrel, a jobbjait, (britannika, trabukko és regalitas) 2 fillérrel drágulnak. Tetemesen emelik a különlegesek és a Havana-szivarok árát. Az 1908. évi statisztika szerint elfogyott: dohány 249.833 métermáza, regalitas-szivar 4 millió darab, trabukko 33 millió, britanka szintén 33 millió, kuba-portoriko 162 millió, portoriko 219 millió, finom virszinia 191 millió, vegyes külföldi (rövid) 447 millió darab. Egyéb szivarokkal együtt több mint 1200 millió darab. Cigaretta 4708 millió darab fogyott el. A dohány- és szivarárak emeléséből a kincstár körülbelül 10 millió korona többjövődelemre számít.

— **Egy pár cipő egy pénztárca.** Már több ízben dobszóval is közhírre tétetett, hogy a község házábanál egy pár jó cipő és egy pénztárca mint talált tárgyak kezeltetnek, ahol a jogos tulajdonosa átveheti, eodig azonban eredménytelenül. Most ezen az uton felhívatik ez kinek a tárgyának a tulajdonosa, hogy jelentkezék a rendőrbiztosnál, ahol azokat átveheti.

— **Tűz a szőlők között.** Folyó hó 10-én a délutáni órákban Varga János szőlőbéli kunyhója leégett. A kár 450 korona. A benne égett gazdasági eszközök a biztosítás révén nem térül meg, mert csak a tető volt 200 koronára biztosítva. A tűz keletkezéséek oka állítólag gondatlanságból ered.

— **Teljes holdfogyatkozás.** Ha az idő kedvező lesz s az ég nem lesz borult a f. hó 16 ról — 17-re, vagyis jövő szerdáról csütörtökre virradó éjjel szép égi tűneménynek lehetünk tanúi. Ugyanis a mondott éjjelen földünk a nap és a hold között halad el s árnyéka a holdat teljesen elsötétíti. Egy jó félóra hosszáig a teli holdból nem látszik semmi s csak azután buyik elő a hold korongja lassanként az árnyékból. Az elsötétülés éjjel után 1 óra 7 perckor kezdődik s a teljes fogyatko-

zásnak hajnali 3 óra 32 perckor lesz vége, vagyis mikor a nappali szürkület kezdődik. Érdekes, hogy a hold ugyanakkor telik meg, de valamivel későbbben s így az elsötétülés a hold megtelése előtt már 37 perccel előbb kezdődik.

Tanulóleányok fizetéssel felvétetnek Lekrincozki Rókusné varrodájában uri utca 1 sz.

Legelőszerebb!

Legelőszerebb!

Mindenkinek nélkülözhetetlen

A FRANKLIN Kézi Lexikona

mely három nagy nyolcadrésű kötetben rövid és tömör leírásokban tárgyalja az összes tudnivalókat.

Minden cikkét kiváló szakemberek írták, tehát adatai feltétlenül megbízhatók; csak azt öleli fel, amire a művelt embernek tényleg szüksége van s akkora terjedelemben, amennyiben szükséges.

Szövegét száznál több tábla — köztük sok színes — teszi szemléletessé.

A Franklin Kézi Lexikona lesz tehát a magyar közönség mindennapon használatra való, könnyen kezelhető, praktikus és hű tanácsadója.

A három pompás kötet 54 kor.

Az I. kötet 1911. elején jelenik meg, a II. és III. kötet rövid időközökben.

Megrendelhető:

Lampe R. könyvkereskedése
(Woldianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI. Andrassy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHI féle

pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RETHI-felét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér

Csak RETHI-felét fogadjunk el!

Gümőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“-t csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájcz). — Grenzach (Németország).



Kiadó üzlethelyiség.

A „Csongrád Városi Takarékpénztár“-nak az Iskola-utca sarkán lévő házában a „Rejher“-féle üzlethelyiség 1911. január hó 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni lehet a hivatalos órák alatt a takarékpénztár hivatalos helyiségében.

Sürgős megbízásunk van 10.000.000 korona törlesztéses jelzálogkölcson elhelyezésére I. és II. helyre **földbirtokokra** és nagyobb városokban levő **házakra**, = **4¹/₂%-os kamatra.**

Kölesönök a legmagasabb becsérték két harmad része erejéig a **legelőnyösebb feltételek mellett** engedélyeztetnek.

Felvilágosítással költségmentesen szolgál **PROPPER és ÖRLEI** bank- és váltó-üzlete Budapest, IV., Andrássy ut 32.

Soha többet!

nem válogatom a szappant, mert amióta a Bergman Steckenpferd „Lilomiszappant“ (védelem Steckenpferd) von Bergmann & Comp Tetschen a E. használatba vettem, amely szappan a gyógyszerzappanok közül a szeplő ellen a legjobb, az arcbr ápolására pedig páratlan. — Darabja 80 Mkr. Kapható minden gyógyszerárban, drogériákban és parfüm üzletekben.

Aki **gyomorfájós, bélteteg, étvágytalan** lesoványodáshoz hajlandó használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki **szabáztorni és épségben tartani akarja** jó emésztését, használja a **Schaumann**-féle **gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érti magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a **gyomorsó.** Ára tartsolynként 3 pbiolával 4. 10 **gyomorsó-pasztillával** kor. 1.50. Postai széküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — **Schaumann** gyógyszerész Stockerauban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár:
Dr. Egger L. és Dr. Egger J.
gyógyszertára Budapesten.



Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget **hazatelelt** **értesíteni**, hogy nálam a **legdivatosabb és a legmagasabb igényeknek** megfelelő

férfi-ruha

készül a lehető legszolidabb árak mellett.

Ajánlom továbbá **dus választéku magyar és angol szövet raktáromat.**

Amidőn a n. é közönség kegyes pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

Medgyesi Ferencz

férfi szabó
szabó ipari szakoktató.



Szőlőoltványok

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótá lva legdu-sabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllömenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: **Gaspari Frigyes**,
Medgyes, 68 sz. (Nagyküküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó-ló mint írásbelleg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárok által ajánlott, kitünő minőségű

Esterházy cognac

mindenütt kapható!

Az

Esterházy cognac

a közönség kedvencz itala!

Esterházy cognacgyár

Telefon
31-49

Központi irodája:
Budapest

Telefon
31-49

V., Csáky-utca 14. szám.



Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht

szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóerősségében, lágyágában és olcsóságában.